

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

1. SKUPINA: PRAPOVIJEST I STARI VJEK

ŠKOLSKA GODINA: 2016. / 2017.

ČETVRTAK, 11. SVIBNJA 2017.

10:00 – 11:00

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

DRŽAVNO

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Tko je u 12. stoljeća pr. Kr. uništio gotovo sve kulture bronzanog doba na istočnom Sredozemlju?

- a) Ahejci
b) Dorani
c) Feničani i Hetiti
d) Narodi s mora

1	
---	--

2. Gdje se nalazila prijestolnica egipatske države u vrijeme kraljevanja osobe prikazane na slici?

- a) u Aleksandriji
b) u Amarni
c) u Tebi
d) u Memfisu

1	
---	--

3. Što je od navedenog pronađeno kao svjedočanstvo postojanja vučedolske kulture?

- a) mastaba
b) mauzolej
c) megalit
d) megaron

1	
---	--

4. Koji od navedenih uvjeta nije trebao ispuniti kandidat za konzulsku službu u prvim godinama Rimske Republike?

- a) imati više od 43 godine
b) posjedovati latifundiju
c) pripadati patricijskom rodu
d) ranije obnašati sve niže magistrature

1	
---	--

5. Kojem je ratu povod bilo ubojstvo pučkog tribuna Livija Druza?

- a) Latinskom ratu
- b) Prvom građanskom ratu
- c) Prvom samnićanskom ratu
- d) Savezničkom ratu

1	
---	--

6. Tko je iskopao tzv. Prijamovo blago?

- a) Jean Francois Champollion
- b) Arthur Evans
- c) Bedrych Hrozny
- d) Heinrich Schliemann

1	
---	--

7. Koja je gospodarska djelatnost na prostoru današnje Bosne najviše pridonijela gospodarskom razvoju ranog Rimskog Carstva?

- a) obrt
- b) poljoprivreda
- c) rudarstvo
- d) trgovina

1	
---	--

8. Gdje je pronađena portretna bista prikazana na slici?

- a) u Saloni
- b) u Sirmiumu
- c) u Sisciji
- d) u Solunu

1	
---	--

9. Uz koju se civilizaciju povezuje izum papira?

- a) asirsku
- b) egipatsku
- c) feničku
- d) kinesku

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima pridružite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda u lijevom stupcu. Tri slova (sadržaja) su višak.

10. Ilirskom plemenu/narodu pridružite odgovarajući izvor koji ga opisuje.

3	
---	--

_____ Autarijati

_____ Dardanci

_____ Dalmati

- a) Strabon tvrdi da žive u zemunicama i peru se samo dva puta u životu
- b) Polibije navodi da su ih Kelti porazili iskoristivši njihovu sklonost jelu i piću
- c) Plinije Stariji navodi da je društvena struktura tog plemena podijeljena na 342 dekurije
- d) Pseudo-Skilaks izričito kaže da kod njih vladaju žene
- e) Apijan tvrdi da je Apolon na njih poslao kugu jer su s Keltima napali Delfe
- f) Pseudo Aristotel govori da rade izvrsnu medovinu

11. Navedenim pojmovima pridružite odgovarajuće objašnjenje.

3	
---	--

_____ zeloti

_____ hipeji

_____ peltasti

- a) sloj stanovništva u Ateni nakon Solonove reforme koji u vojsci čine konjanike
- b) političko-vjerska skupina među Židovima koja predstavlja plemstvo koji traži savez s vladajućima
- c) politička skupina među Židovima koja je zastupala neposjednike, sitne trgovce i obrtnike koji se bore protiv rimske vlasti
- d) robovi u Sparti
- e) sloj stanovništva u Ateni nakon Solonove reforme koji čini tešku pješadiju u vojsci
- f) lako naoružana pješadija u makedonskoj vojsci

12. Kako se naziva sukob o kojem svjedoči prikazana karta?

1	
---	--

13. Kako se naziva muški odjevni predmet koji potječe s naših prostora, a koji je u 2. stoljeću nove ere postao omiljena odjeća rimskih visokodostojanstvenika, careva; a kasnije i liturgijska odjeća?

1	
---	--

14. Koji je broj predstavljao osnovicu u računanju u Mezopotamiji?

1	
---	--

15. Pozorno pročítajte ulomak iz Tukididova djela:

„... je bio moćan zbog ugleda što ga je imao zbog svoje uviđavnosti; budući da je dokazao da je apsolutno nepodmitljiv, mogao je sam obuzdati mnoštvo ... Tako je u Ateni demokracija postojala samo po imenu, a u zbilji to je bila vladavina prvog čovjeka.“

Kako se zvala osoba na koju se odnosi izvor?

1	
---	--

16. Na ilirskom području pojavljuju se spiralnonaočaraste, lučne i duguljaste. Kako se naziva materijalni izvor na koji se odnosi navod?

1	
---	--

17. Kako se naziva oblik vladavine o kojem svjedoči prikazani izvor?

1	
---	--

_____.

18. Kako se nazivala vrsta keramike koja je najzastupljenija na ilirskim lokalitetima u helenističko vrijeme, a potječe iz južnoitalskih radionica?

1	
---	--

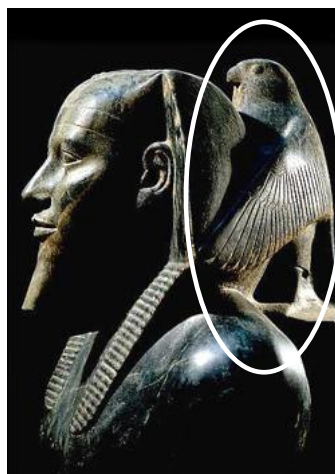
_____.

19. Koje je godine računajući vrijeme po židovskom kalendaru, izdano najznačajnije djelo oca hrvatske historiografije?

1	
---	--

_____.

20. Kako se nazivalo božanstvo uz koje vezujemo simbol zaokružen na slici?

1	
---	--

_____.

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

21. Kronološki poredajte događaje iz egipatske povijesti.

_____ najveći teritorijalni opseg egipatske države

_____ sukob s Hiksima

2	
---	--

_____ sukob s Hetitima

_____ sukob s Asircima

22. Kronološki poredajte društvene skupine prema njihovoj pojavi u rimskom društvu.

_____ nobili

_____ proleterii

2	
---	--

_____ patriciji

_____ koloni

23. Kronološki poredajte grčke umjetnine prema vremenu nastanka.

_____ kuros

_____ Laokontova skupina

2	
---	--

_____ Nika sa Samotrake

_____ Bacač koplja (Dorifor)

V. U sljedećim zadatcima samo je jedan kronološki niz točan.

24. Zaokružite točan kronološki niz prodora barbarskih naroda na prostor današnje Italije.

a) Huni→ Vizigoti→ Ostrogoti→ Vandali

b) Vizigoti→ Ostrogoti→ Huni→ Vandali

c) Vizigoti→ Huni→ Vandali→ Ostrogoti

d) Huni→ Vandali→ Vizigoti→ Ostrogoti

1	
---	--

25. Zaokružite točan kronološki niz početka arheoloških istraživanja na navedenim lokalitetima.

1	
---	--

- a) Pompeji→Neanderthal→Troja (Hisarlik)→Hušnjakovo brdo
- b) Troja (Hisarlik)→Neanderthal→Pompeji→Hušnjakovo brdo
- c) Neanderthal→Hušnjakovo brdo→Troja (Hisarlik)→Pompeji
- d) Hušnjakovo brdo→Pompeji→Troja (Hisarlik)→Neanderthal

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Pročitajte izvor i odgovorite na pitanja:

“Odveo je u progonstvo sav Jeruzalem, sve vojskovođe i sve vrsne ratnike, oko deset tisuća prognanika, sa svim kovačima i baravarima. Jedino je preostao najsiromašniji narod zemlje. Odveo je Jojakina u Babilon; tako isto i kraljevu majku i sve žene kraljeve, njegove dvorjane, plemenitaše zemlje, sve ih je odveo iz Jeruzalema u progonstvo u Babilon.”

a) Kako se nazivala osoba koja je odvela u progonstvo “sav Jeruzalem”?

1	
---	--

_____.

b) Koje godine završava progonstvo u koje je odveden “sav Jeruzalem”?

1	
---	--

_____.

c) Kako se naziva povijesni izvor iz kojeg je preuzet navedeni tekst?

1	
---	--

_____.

27. Proučite sljedeći izvor i odgovorite na pitanja:

a) Kako se nazivao arhitekt uz kojeg se povezuje izgradnja prikazane građevine?

1	
---	--

 _____.

b) Kako se naziva mjesto (lokalitet) na kojem se nalazi prikazana građevina?

1	
---	--

 _____.

c) Od kojeg je građevinskog materijala napravljena prikazana građevina?

1	
---	--

 _____.

28. Pročitajte izvor i odgovorite na pitanja:

“Kad smo dakle, ja car ... i ja, car Licinije sretno stigli u Milan i razmotrili sve što se tiče dobra i koristi državne, smatrali smo da je između ostalog, ili bolje prije svega ostalog, treba odrediti ono što se tiče štovanja službe božje; naime, da i kršćanima i ostalima ostavljamo slobodu da se drže vjere koju hoće, da bi božanstvo i nebesko biće, bilo ono koje mu drago, bilo naklonjeno i milostivo nama i svim podanicima našim...”

a) Kako se nazivao drugi car koji se uz Licinija spominje u navedenom izvoru?

1	
---	--

 _____.

b) Uz koju godinu se vezuje navedeni izvor?

1	
---	--

 _____.

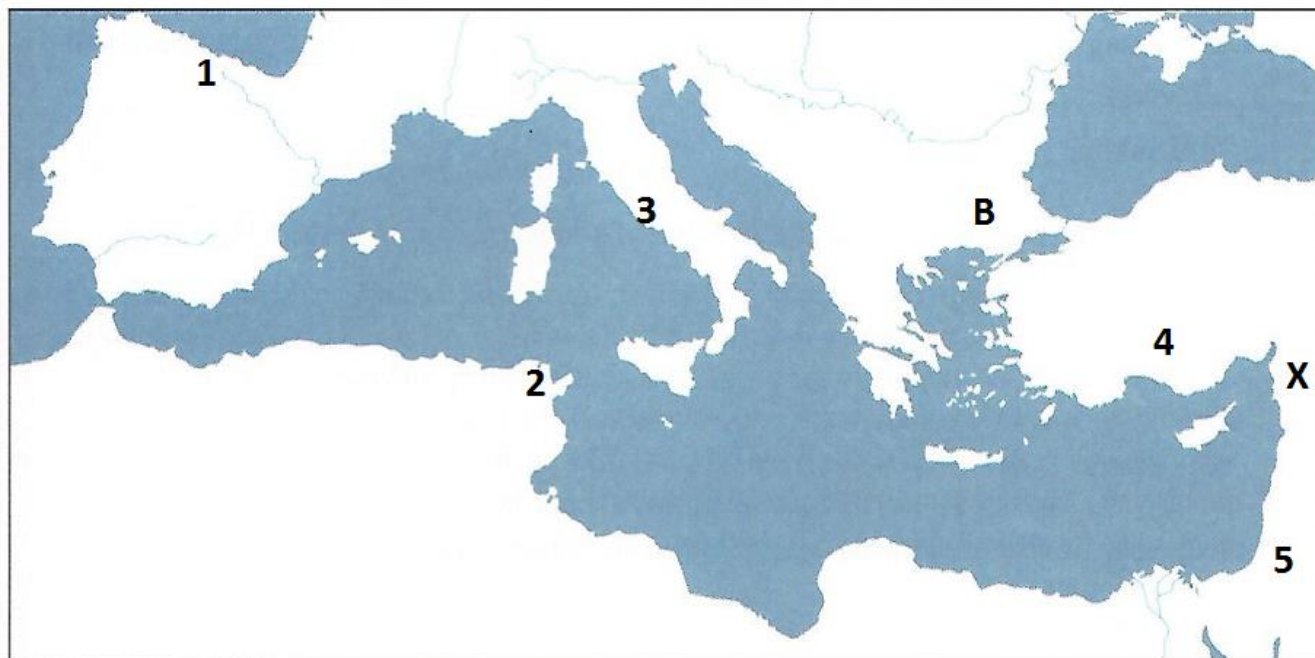
c) Kako su se nazivala najveća upravna teritorijalna jedinica na koju se dijeli rimska država u vrijeme nastanka navedenog izvora?

1	
---	--

 _____.

VII. Sljedeće zadatke riješite pomoću slijepe karte.

29. Odgovorite na pitanja na temelju slijepe karte:

- a) Kako se zvao rimski car koji je stradao u sukobu s barbarima koji se u 4. stoljeću odigrao na mjestu označenom slovom B?

1	
---	--

 _____.

- b) Kako se zvao helenistički centar koji je na karti označen znakom X?

1	
---	--

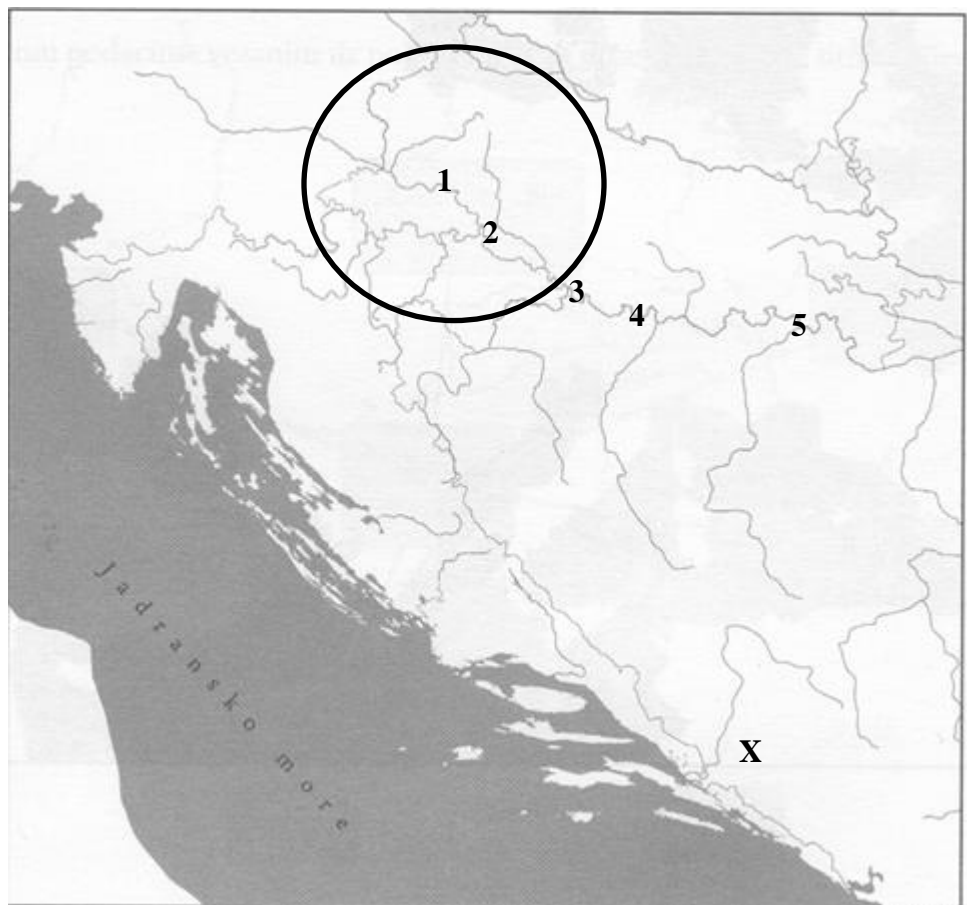
 _____.

- c) Kojim je brojem označen neolitski grad u kojem se u kuće četvrtastog oblika ulazilo preko krova?

1	
---	--

 _____.

30. Odgovorite na pitanja na temelju slijepe karte:

- a) Kako se nazivao grad koji je bio središte zaokružene provincije u Dioklecijanovo vrijeme?

1	
---	--

_____.

- b) Kojim je brojem označeno jedno od najvećih i najbolje istraženih sojeničkih naselja na ilirskom prostoru?

1	
---	--

_____.

- c) Kako se zvao ilirski narod čije je središte na karti označeno znakom X?

1	
---	--

_____.

31. Odgovorite na pitanja na temelju slijepe karte:

- a) Kako se nazivala dinastija čiji predstavnici grade sustav utvrda na prostoru koji je na karti označen brojem 1?

1	
---	--

_____.

- b) Kako se naziva narod koji je osnovao koloniju koja je na karti označena znakom X?

1	
---	--

_____.

- c) Kako se nazivao narod koji je kontrolirao zaokruženi prostor prije rimskih osvajanja?

1	
---	--

_____.